

(א) [ע"פ ח"פ: 3] טוטה יג:
 לקמן קד, א [מוספתא
 פ"ה, ד] שנין מוספות
 מגינה טו: ד"ה אלאה
 ורש"י מכת ה:
 (א) [מוספתא פ"ו, 1] וי"ל
 יומן וכ"ה גלא"ש
 בקדושין: 1 [לעיל סה:],
 (א) [מוספתא פ"ו, 1]

תורה אור השלם

1. אם לא תדעי לך
 הקפה בנשים צאי לך
 בעקבי הצאן ורעי את
 גדיתך על משבנות
 הרעים:

שיר השירים א ח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דפחתי לו
 קודם ד"ה דינרי:

מוסף רש"י

לפום גמלא שיחנא.
 הנשוי לפי הגמל (לקמן
 דף) לפי מה שהגמל מצינ
 נמשלו (טוטה יג): וזוי
 פשיטי, וזוי מדינה שהן
 שמיים שצווי זורי, כל
 כסף מדינה אחד משמונה
 כסף זורי כדמריק לעיל
 כסף זורי מדינה פלגא דחזף
 שהוא אחד משמונה כסף
 (לעיל טה):

תוספות רי"ד

ארי"א קופה של
 בשמים אמר ר"א לא
 נאמרו דברים הללו
 אלא בירושלים פירוש
 שהם השמים מתקשרות
 בבשמים ביותר: כפי
 ר"א במנה הנישום או
 במנה המתקבל שבת
 ראשונה או כל שבת
 ושבת חודש ראשון או
 כל חודש וחודש שנה
 ראשונה או כל שנה
 ושנה תיקן: ארי"ש כי"ג
 ארי"א גמלים של עוביא
 אשה גובה פורנא מהם
 ארי"א פפי הני תוביה
 דבי מכסי אשה גובה
 פורנא מהן פי' תוכבתה
 שאע"פ שאינה נגיבת
 ממטלטלי אלא ממקצועי
 כיון שמו"מ היה באלו
 המטלטלים וברוב כתובי'
 הם נמצאים כל אשה
 סוכא דעתה עליהן כמו
 שסומכין על הקרקע וגובה
 פהן: ארי"א מריש הנה
 אמינא הני ארנקי במחוז
 אשה גובה פורנא מהן
 מאי טעמא אסמכתיהו
 עלייהו כיון דחוי דשקלי
 להו ונפקי וכי משכחי
 ארעא זבני בהו אמינא
 שפע מניה אסמכתא
 אקרקע היא פי' הנשים
 הגובות כתובת כשהיו
 מונכין להם מהנהו ארנקי
 היו קונין בהן קרקע
 וכבר תיקנו הגאונים
 בישיבות שכתובת אשה
 ובע"ה גובין מטלטלין

מציאת האשה פרק ששי כתובות

סו.

עין משפט
 גר מצוה

יב א מיי פ"כ שם הל' א
 אכזבת הלכה ז טור
 ש"ע ד"ה סימן ק סעף
 פ: א
 יב ג מיי פ"כ שם הל' א
 [ופי"ג הל' חן סג
 עשין ממ טו"ש"ע שם סימן
 נח סעף פ: א
 יד ג מיי שם הלכה ז
 טו"ש"ע שם סעף ז:
 בור ד ה מיי פ"ה מהל'
 ממתות עניס הלכה
 טו סג עשין קסב טו"ש"ע
 י"ד סימן רג סעף ז:
 בור ד ה מיי שם הלכה טו
 סג שם טו"ש"ע י"ד
 סימן נה סעף ח:

לעני רש"י

פלא"א [פירוש ל"א]
 רסיס (זכה), פיורורי (זכה).

תוספות רי"ד (המשך)

דיחמי דשביק אבוהו:
 מתני' המשא את בתו
 סתם לא יפחות לה
 מנ' וזו פסק להכניסה
 ערומה לא יאמר הבעל
 כשתבואי לביתי אכסה
 [אותה] בכסות אלא מכסה
 ועודה בבית אביה וכן
 המשא את היתומה לא
 יפחות לה מנ' וזו
 ואם יש בכיס מפרנסים
 אותה לפי כבודו: אמר
 אביי ג' וזו פשיטי
 פי' חמשים וזו מדינה
 ממאי מדקתני אם יש
 בכיס מפרנסים אותה
 לפי כבודו ואמרי' מאי
 כיס ואי' ארנקי של
 צדקה ואי' סי"ד ז' וזו
 ממש אם יש בכיס
 כמה יהינן לה אלא
 שי"מ ג' וזו פשיטי.
 ת"ר יתום ויתומה שבאו
 להתפרנס מפרנסים (אותה
 לכו') את היתומה ואח"כ
 מפרנסים היתום מפני
 שהאיש דרכו לחזור ואין
 האשה דרכה לחזור. ואי
 קשיא הא תנן בפ"ב
 הדוריות האיש קודם
 לאשה להחיות ולהשב
 אביה והאשה קודמת
 לאיש לכסות ולהוציאה
 מבית השבוי ובזמן
 ששניהם עומדים בקלקלה
 האיש קודם לאשה בכל
 מעשיו פי' אשה קודמת
 לאיש לכסות מפני שבושת
 האשה מרובה משל האיש
 ללכת ערומה אבל למונות
 האיש קודם וזה להחיות
 והיכי תני הכא מפרנסים
 היתומה קודם וא"ל הא
 פרנסה פרנסת כסות דא"כ
 אמאי הלי טעמא שאין
 האשה דרכה לחזור ת"ל
 משום שבתבישת היא
 בערמימותה י"ל בייחא
 זו מייירי בעיר שיכול
 היתום לחזור ולהתפרנס
 אם לא יתן לו מכיס של
 צדקה ויותר גדולה בושת
 האשה לחזור משל איש
 ומתי' דהתם מייירי במדבר
 או בספינה שאינו מוצא
 לחזור ואם לא יפרנסנו
 ימות התם האיש קודם

מלעין חסיו.

תחת רגליו להלך עליהם: לפוס גמלא שיחנא. לפי
 מה הגמל יעטינוהו משא: אם לא תדעי. אם לא תמני לז כנסת
 ישראל לשמור את המורה ואי לך וגו' סופך ללאת בעקבי הצאן
 ולרעות את גדיותך: וזה. חתיכות זהב: והכי הוא כשווי. לא יוסף
 מציעין תחתיו ובאין עניים ומקפלין אותן
 מאחריו איבעית אימא לכבודו הוא דעבד
 ואיבעית אימא כדבעי ליה למיעבד לא
 עבד כדאמרי אינשי לפום גמלא שיחנא
 תניא אמר ר' אלעזר ברבי צדוק אראה
 בנחמה אם לא ראייתה שהיתה מלקמת
 שעורים מבין טלפי סוסים בעכו קראתי עליה
 מקרא זה יאם לא תדעי לך היפה בנשים
 צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותך אל
 תקרי גדיותך אלא גויותך: אמר רב שמן
 בר אבא אמר ר' יוחנן הכניסה לו זהב שמן
 אותו והרי הוא כשווי מיתיבי הוזהב הרי
 הוא ככלים מאי לאו ככלים של כסף דפחתי
 לא ככלים של זהב דלא פחתי א"כ ככליו
 מיבעי ליה ועוד תניא זהב הרי הוא ככלים
 דינרי זהב הרי הן ככספים רבן שמעון בן
 גמליאל אומר במקום שנהגו שלא לפורטן
 שמין אותן והרי הן בשוויהן רשב"ג אהייא
 אילימא אסיפא מכלל דתנא קמא סבר אפי'
 במקום שנהגו שלא לפורטן הא לא נפקי
 אלא לאו ארישא והכי קאמר זהב הרי הוא
 ככלים מאי כלים בלים של כסף רשב"ג
 אומר הרי הוא כדינרין של זהב במקום
 שנהגו שלא לפורטן לא לעולם אסיפא
 ודנפקי ע"י הדחק ובהא קמיפלגי מר סבר כיון
 דנפקי משבחינן לה ומר סבר כיון דלא נפקי
 אלא ע"י הדחק לא משבחינן לה איבעית
 אימא כולה רשב"ג היא וחסורי מיהסרא והכי
 קתני זהב הרי הוא ככלים דינרי זהב הרי הן
 ככספים בד"א במקום שנהגו לפורטן אבל
 במקום שנהגו שלא לפורטן שמין אותם והרי
 הן בשוויהן דברי רשב"ג שרבן שמעון בן
 לפורטן שמין אותם והרי הן בשוויהן מ"מ ככליו מיבעי ליה קשיא איבעית
 אימא הכא במאי עסקינן בדהבא פריכא רב אשי אמר בממלא אמר רבי ינאי
 בשמים של אנטוכיא הרי הן ככספים אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי
 יוחנן גמלים של ערביא אשה גובה פורנא מהם אמר רב פפי הני תותבי
 דבי מכסי אשה גובה פורנא מהם ואמר רב פפי הני שקי דרודיא ואשלי
 דקמחזיניא אשה גובה פורנא מהן אמר רבא מריש הוה אמינא הני ארנקי
 דמחזיניא אשה גובה פורנא מהם מאי טעמא אסמכתיהו עלייהו כיון דחזאי
 דשקלי להו ונפקי וכי משכחי ארעא זבני בהו אמינא אסמכתיהו אארעא
 הוא: מתני' המשא את בתו סתם לא יפחות לה מחמשים וזו יפסק
 להכניסה ערומה לא יאמר הבעל כשתבואי לביתי אכסה בכסותי אלא
 מכסה ועודה בבית אביה וכן המשא את היתומה לא יפחות לה מחמשים
 וזו אם יש בכיס מפרנסין אותה לפי כבודו: גמ' אמר אביי חמשים וזוי
 פשיטי ממאי מדקתני סיפא יאם יש בכיס מפרנסין אותה לפי כבודו ואמרינן
 מאי כיס אמר רחבה ארנקי של צדקה ואי סלקא דעתין חמשים וזוי ממש
 ויתומה שבאו להתפרנס מפרנסין את היתומה ואחר כך מפרנסין את היתום
 מפני שהאיש דרכו לחזור על הפתחים ואין אשה דרכה לחזור ויתומה
 עלמא דרצנן הוי מנה זורי כדמשמע צפרק קמא (לעיל יב): גבי צית דין של כהניס גוביס כו

זהב הרי הוא כשווי. פירש ר"ח דצבלי וזה מייירי כגון נומיס
 וטבעות וא"ת מאי קאמר לא ככלים של זהב דלא פחתי הא
 ככלים איירי וי"ל דהכי פירושו מאי לאו ככלים דכסף דפחתי דהא
 זהב כיון שהיא לזבשת תמיד נומיס וטבעות אע"פ שאינם נפחתים
 אשה רוצה להתקטט בהן ולהיות
 פוחתת חומש ומשני לא ככלים של
 זהב דלא פחתי פירוש כגון כוסות
 וקערות של זהב דלע"ג דכי משתמשי
 בהן פחתי כשל כסף מיהו אגב יוקרס
 אין משתמשין בהן תמיד ובהנהו
 פשיטא שהם כשוויין דלא משתמשין
 בהם כולי האי דפחתי הכי נמי נומיס
 וטבעות משום קישוט שלהן אינה רוצה
 לפחות ככליו מיבעי ליה פי' עומד
 בכלותיו ובחשיבותו ואינו פוחת חומש
 ומסיק דבהבא פריכא פירוש צרימתא
 דבהבא פריכא איירי פי' זהב שזור
 והכי קתני זהב שזור הרי הוא ככלים
 דהיינו ככלים של זהב כמו שאמר רבי
 יוחנן אע"פ שהוא שזור כיון שאינו
 פוחת חסוז ככלים:

ממלא. זהב הניטל מן הארץ
 ממואל:

א"א ארישא. מדרצנן פריך:
 גמלים של ערביא אשה גובה
 פורנא מהם. פי' דקונטי'
 ריוח שלש שהם ככספים שמוסיף
 הבעל שלש וקשה לר"ת דה"ל למימר
 הרי הן ככספים דקאמר רבי ינאי
 ונראה לו דנכתובה איירי שהאשה
 גובה כמותה מהן דאסמכתיהו
 עלייהו כמו שפי' דקונטרס עלמנו גבי
 ארנקי דמחזיא ומכאן פוסקין דמטלטלי
 דידן משמעדי לכתובה דהו כגמלים
 דערצי' ואשלי דקמחזיניא דאסמכתיהו
 עלייהו ואין נראה לר"ת דאי קרקע
 דמו כהני דשעמעתא א"כ אם מכרס
 הבעל מוציא אשתו מיד הלוקחות
 לאחר מותו ואם הן לדריהם צולה
 תקנת השוק אלא ממתנת תקנת
 הגאונים גביא ממטלטלי דיתמי כמו
 שכתוב בכתב רב שירל גאון:

אמר אביי חמשים וזוי פשיטי בו.
 וא"ת אמאי איטריקי למיפשט
 ממתני' תפשוט מדרב יהודה אמר
 רב דאמר צפרק קמא דקדושין (דף
 א:) צל דצריהם כסף מדינה וי"ל
 דרצ יהודה לא נתן סימן אלא
 אסילעין לחודייהו ולא אזוי ואמנה
 דהא אמרינן דהמובל (צ"ק דף 5. טס)
 המוקע לחצרו צאזנו נתן לו סלע
 רבי יוסי הגלילי אומר מנה ואמרינן
 מאי מנה מנה זורי נתן לו מנה
 מדינה נתן ופשט דמנה זורי נתן ולא
 פריך מדרב יהודה וכתובה נמי אפילו
 למאן דאמר כמותה דרצנן הוי מאתם
 זו זוריים כמו למאן דאמר דאורייתא
 דלא פליגי (לקמן קי): אלא צנשא אשה
 דארץ ישראל וגירשה דקפוטקיא אם
 נתן ממעות ארץ ישראל או ממעות
 קפוטקיא וכן מנה דאלמנה דהוי לכולי
 דכתובת אלמנה מתנה כשל תורה:
 וחכ"א